

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2026. február 11. napján tartandó ülésére

Napirend: **Javaslat törvényességi felhívás elfogadására**

Előterjesztő: Tábori Anita Katalin polgármester

Véleményező: *Humánpolitikai Bizottság*

Készítette: Sutor Petra jegyző

Melléklet: Törvényességi felhívás

Tisztelt Képviselő-testület!

A Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztály (a továbbiakban Kormányhivatal) Somoskőújfalu Község Önkormányzata Képviselő-testületének (a továbbiakban: Képviselő-testület) a helyi önzonosság védelméről szóló 11/2025. (X.2.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Rendelet) vizsgálata alapján törvényességi felhívással élt.

A Kormányhivatal felhívta a Képviselő-testület figyelmét, hogy **2026. február 28. napjáig** (a törvényességi felhívás kézbesítésétől számított 30 napon belül) a törvényességi felhívásban foglaltakat vizsgálja meg és a jogszabálysértés megszüntetéséről gondoskodik, valamint a TFÍK-en keresztül a törvényességi felhívás elfogadásáról, esetleges egyet nem értéséről és annak indokáról, a megtett intézkedésekről írásban szíveskedjen tájékoztatni a Kormányhivatalt.

Az alábbiakban összefoglalom a Kormányhivatal megállapításait és a szükséges korrekciókat.

- A Rendeletben meghatározásra került a betelepülési hozzájárulás, illetve jogkövetkezményként előírásra került a bírságfizetési kötelezettség is.

Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Gst.) rendelkezései alapján a betelepülési hozzájárulás és a bírság fizetési kötelezettségnek minősül. A Gst. 32. §-a alapján fizetési kötelezettséget megállapító, fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 30 napnak el kell telnie.

A Gst 38/B. § (5) bekezdése értelmében a bírságfizetési kötelezettséget megállapító, fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 15 napnak el kell telnie.

Emiatt a Rendeletet hatályon kívül kell helyezni, az új rendeletnél pedig be kell tartani a 15, illetve a 30 napot.

ELŐTERJESZTÉS és határozati javaslat a(z)napirendi ponthoz

- Az önkormányzatok a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény keretei között szabadon dönthetnek a jogvédelmi eszközök igénybevételéről, ugyanakkor csak az emberi méltóság megsértése és indokolatlan megkülönböztetés nélkül, az egyenlő bánásmód követelményének megfelelően alkalmazhatják.

Ebből eredően pl. az egyén büntetett előélete vagy a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárás, illetőleg az egyén adótartozása nem olyan tényezők, amelyek a helyi önazonossághoz való jog –fent hivatkozott –tartalmába beilleszthetők lennének. Emellett az egyenlő bánásmód követelménye oldaláról is komoly aggályokat vet fel, miután védett tulajdonságok okán érheti hátrányos megkülönböztetés az adott egyént.

Ezen rendelkezések az új rendeletben nem alkalmazhatóak.

Fentiek alapján javaslom a törvényességi felhívás elfogadását, illetve Somoskőújfalu Község Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi önazonosság védelméről szóló 11/2025. (X.2.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezésével egyidejűleg új rendelet megalkotását.

Kérem, a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, és a határozati javaslatot az előterjesztésnek megfelelően fogadja el.

Somoskőújfalu, 2026. február 4.

Tábori Anita Katalin s.k.
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Somoskőújfalu Község Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2026. (.....) önkormányzati határozata
a törvényességi felhívás elfogadásáról

Somoskőújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) megvizsgálta a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztály NO/TFO/300-1/2026. számú törvényességi felhívását, azzal egyetért, azt elfogadja.

A Képviselő-testület a jogszabálysértés megszüntetése érdekében Somoskőújfalu Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi önzonosság védelméről szóló 11/2025. (X.2.) önkormányzati rendeletének hatályon kívül helyezésével gondoskodik a jogszabálysértés megszüntetéséről.

A Képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy a törvényességi felhívás elfogadását a Törvényességi Felügyeleti Írásbeli Kapcsolattartási Modulban rögzítse.

Határidő: a törvényességi felhívás kézbesítésétől számított 30 napon belül

Felelős: jegyző

NÓGRÁD VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Iktatószám: NO/TFO/300-1/2026.
Ügyintéző: Zemplényiné dr. Kalcsó Diána
Telefonszám: 32/620-507
E-mail cím: kalcsó.diana@nograd.gov.hu

Tárgy: Törvényességi felhívás

Tábori Anita
Polgármester Asszony útján

Somoskőújfalu Község Önkormányzatának
Képviselő-testülete
részére

Sutor Petra
Somoskőújfalu Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője
részére

Somoskőújfalu

Tisztelt Polgármester Asszony!
Tisztelt Képviselő-testület!
Tisztelt Jegyző Asszony!

A Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztály (a továbbiakban: Kormányhivatal) az Alaptörvény 34. cikk (4) bekezdése alapján, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 132. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt jogkörében eljárva Somoskőújfalu Község Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi önazonosság védelméről szóló 11/2025. (X.2.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Rendelet) vizsgálata alapján az alábbi

törvényességi felhívással él.

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Gst.) 28. § (1) bekezdése alapján fizetési kötelezettségnek minősül Magyarországon minden természetes személy, jogi személy és más jogalany adó, járulék, hozzájárulás, vagyonszerzési illeték, pótlék vagy más hasonló – az állam közvetlen ellenszolgáltatása nélküli – rendszeres vagy rendkívüli fizetési kötelezettség, továbbá az állami közhatalom birtokában nyújtható szolgáltatásért, eljárásért fizetendő felügyeleti díj, eljárási és felügyeleti illeték, igazgatási szolgáltatási díj, pótdíj.

A betelepülési hozzájárulás a Gst. 28. § (1) bekezdés a) pontjában hatálya alá tartozik, ezért figyelemmel kell lenni az önkormányzati rendelet megalkotása során a Gst. 32-33. §-aira.

A Gst. 32. §-a alapján fizetési kötelezettséget megállapító, fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 30 napnak el kell telnie.

A Gst. 33. §-ában foglaltak szerint új fizetési kötelezettség megállapítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy annak kivetésével, beszedésével, nyilvántartásával, ellenőrzésével összefüggő adminisztrációs költségek ne legyenek aránytalanul magasak a fizetési kötelezettségből származó bevétel összegéhez képest, illetve azokat nem haladhatják meg.

A Rendelet betelepülési hozzájárulást állapít meg, mely sérti a Gst. fent hivatkozott rendelkezéseit, ezáltal jogszabálysértő, tekintettel arra, hogy annak kihirdetése és hatálybalépése között nem telt el legalább 30 nap.

Amennyiben a Rendelet jogellenes betelepülés esetére bírságot állapít meg, megalkotásakor a Gst. 38/B. §-ban foglaltakra figyelemmel kell lenni.

A Gst 38/B. § (5) bekezdése értelmében a bírságfizetési kötelezettséget megállapító, fizetésre kötelezettek körét bővítő, a fizetési kötelezettség terhét növelő, a kedvezményt, mentességet megszüntető vagy korlátozó jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 15 napnak el kell telnie.

A Gst 38/B. § (6) bekezdése alapján jogszabály a hatálybalépését megelőző időszakra vonatkozóan nem növelheti a bírságfizetési kötelezettséget, nem bővítheti a bírságfizetésre kötelezettek körét, illetve nem szüntethet meg vagy korlátozhat kedvezményt, mentességet.

A Rendelet jogellenes betelepülés esetén bírság kiszabását állapítja meg, mely sérti a Gst. fent hivatkozott rendelkezéseit, ezáltal jogszabálysértő, tekintettel arra, hogy annak kihirdetése és hatálybalépése között nem telt el legalább 15 nap.

A Jszt. 55. § (1) és (5) bekezdéseiben meghatározottak alapján a rendelet tervezetének preambulumban a rendeletalkotásra felhatalmazást adó rendelkezés vagy az eredeti jogalkotói hatáskört megállapító rendelkezés után meg kell jelölni azt a feladatkört megállapító jogszabályi rendelkezést, amely alapján a jogszabályt kiadják. Az önkormányzati rendelet tervezete preambulumban megismerésékor az önkormányzat feladatköréért az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés megfelelő pontját, a helyi önkormányzatokról szóló törvénynek a feladatkört megállapító rendelkezését vagy más törvénynek a feladatkört megállapító rendelkezését kell feltüntetni.

A Rendelet preambulumban a képviselő-testület tévesen jelölte meg, hogy Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében alkotta meg rendeletét, tekintettel arra, hogy az önkormányzat, az önazonosság védelméről szóló rendeletét a Hövtv. 22. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján és nem eredeti jogalkotói hatáskörében alkotja. A Rendelet megalkotója tévesen jelölte meg továbbá, a feladatkört megállapító jogszabályi rendelkezést (Hövtv. 22. § (2) bekezdését), melyet helyesen a Jszt. 55. § (1) és (5) bekezdéseiben meghatározottak szerint kell feltüntetni.

A Jszt. 54. § (1) bekezdése alapján nem eredeti jogalkotói hatáskörben megalkotni tervezett rendelet preambulumban egyértelműen meg kell jelölni a jogszabály egyes rendelkezéseinek a megalkotásához szükséges valamennyi olyan felhatalmazó rendelkezést megállapító jogszabályi rendelkezést, amely alapján a rendeletet kiadják.

A Rendelet preambulumban nem a Jszt. 55. § (1) bekezdésének megfelelő felhatalmazó rendelkezés került megjelölésre, tekintettel arra, hogy a helyi önazonosság védelméről szóló rendelet esetében, felhatalmazást adó jogszabályi rendelkezésként a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Hövtv.) 22. § (2) bekezdését szükséges megjelölni.

A Rendelet preambulumban a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény vonatkozásában vezeti be a jogszabály rövid megjelölését.

A Jszt. 6. § b) pontja alapján nem vezethető be rövid megjelölés a jogszabály tervezetének és a jogszabály tervezete szerkezeti egységének a címében, a jogszabály tervezetének a preambulumban.

Mindezek alapján a rövid megjelölés preambulumban történő bevezetése ellentétes a Jszt. 6. § b) pontjával.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban Jat.) 18. § (1)–(2) bekezdéseinek értelmében a jogszabály tervezete preambuluma tartalmaz, amelyben a szabályozás célját minden esetben meg kell határozni. A rendelet tervezetének preambuluma a cél meghatározása után tartalmazza a rendelet megalkotásához szükséges, a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendeletben (a továbbiakban: JsZR.) meghatározott érvényességi kellékek felsorolását.

A Rendelet első – A rendelet hatálya – alcíme ismételtlen rendelkezik a szabályozás céljáról, mely a Jat. 18. § (1) bekezdésének nem felel meg.

A Jat. 6. § (1) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet területi hatálya a helyi önkormányzat közigazgatási területére terjed ki.

A Jat. 6. § (3) bekezdése szerint a jogszabály területi, illetve személyi hatályát a jogszabályban az 5. § (5) és (6) bekezdés szerinti esetben, valamint akkor kell kifejezetten meghatározni, ha az az (1) és (2) bekezdéstől eltérő területre, illetve személyi körre terjed ki.

A Rendelet meghatározza annak területi hatályát, amely a Jat. fenti rendelkezései szerint szükségtelen, mert ellentétes a Jat. 6. § (1) és (3) bekezdéseivel.

A Hövtv. 9. § (11) bekezdése alapján több elővásárlásra jogosult elfogadó jognyilatkozata esetén az adásvételi szerződés szerinti vevő helyébe a sorrendben előrébb álló elővásárlásra jogosult, több, azonos ranghelyen álló elővásárlásra jogosult esetén pedig az eladó választása szerinti elővásárlásra jogosult lép.

Fentiekre tekintettel **a Rendelet 4. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés**, – mely szerint *„Amennyiben az elővásárlási jog gyakorlására több, ugyanazon feltételnek megfelelő elfogadó nyilatkozat érkezik, az adásvételi szerződést megkötő személy(ek)ről a Képviselő-testület egyedi eljárásban dönt.”* – **ellentétes a Hövtv. 9. § (11) bekezdésével, ezáltal a 4. § további bekezdései sem felelnek meg a Hövtv. rendelkezéseinek.**

A JsZR. 41. § (1) bekezdése alapján a jogszabálytervezet áttekinthetősége érdekében az ugyanazon jogintézményt szabályozó szakaszokat egybefoglaló önálló szerkezeti egységként alcímek alakíthatóak ki.

A Rendelet 5. – Lakcímlétesítés általános feltételei – alcíme tartalmaz rendelkezéseket a betelepülési hozzájárulás vonatkozásában is, melyre tekintettel nem felel meg a JsZR. 41. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

A Hövtv. 7. § (3) bekezdés b) pontja a betelepülési hozzájárulást a személyi jogvédelmi eszközök közé sorolja.

A Hövtv. 11. §-a szerint az önkormányzat a betelepülést hozzájárulás fizetéséhez kötheti, amelynek szabályait az önkormányzat rendeletben állapítja meg.

A betelepülési hozzájárulás egy önálló jogvédelmi eszköz, amelyre vonatkozó szabályokat a rendeletben külön szükséges megállapítani.

A Jat. 2. § (1) bekezdése alapján a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.

A Rendelet 5. § (7) bekezdése a betelepülési hozzájárulás visszatérítésének feltételeit tartalmazza, mely nem felel meg a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglalt normavilágosság követelményének.

A Rendelet 5. § (8) bekezdése szerint *„Egy lakcímre több személy betelepülése esetén az 1. melléklet szerinti lakcímlétesítési kérelmet együttesen szükséges benyújtani.”*

A Hövtv. 15. § (2) bekezdése alapján a kérelmet a betelepülni szándékozó a közeli hozzátartozójával együtt is benyújthatja (a továbbiakban: közös kérelem).

Fentiekre tekintettel a Hövtv. a közös kérelem benyújtásának lehetőségét szabályozza, a közeli hozzátartozó számára, a Rendelet azonban ezt kötelezettségként írja elő és nem kizárólag a közeli hozzátartozók részére, mely a Hövtv. 15. § (2) bekezdésével ellentétes.

A Rendelet 5. § (10) bekezdése alapján *„A lakcímlétesítés iránti kérelemhez csatolni kell:*

a) adásvételi, bérleti szerződést és a hozzátartozói jogállást bizonyító közokiratot vagy annak hiteles másolatát,

b) a jelen rendelet 7. §-ban meghatározott tényeket igazoló közokiratokat,

c) az 5. § (1) bekezdésében meghatározott betelepülési hozzájárulás megfizetését bizonyító okiratot.”

A Rendelet 5. § (10) bekezdés a) pontja a csatolandó dokumentumokat konjunktív feltételként írja elő, mely ellentmondásos, és a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglalt normavilágosság követelményének nem felel meg.

A Rendelet 5. § (10) bekezdés b) pontja hivatkozik a Rendelet 7. §-ára, amely visszahivatkozik a Rendelet 5. §-ára, azonban mindkét hivatkozás pontatlan.

A Rendelet 5. § (11)-(12) bekezdései alapján

„(11) A lakcímlétesítési eljárás során a hiányosan benyújtott kérelem esetén a jegyző egy alkalommal 15 napos határidő mellett hiánypótlásra szólítja fel a betelepülőt. A hiánypótlásra előírt határidő jogvesztő.

(12) A Képviselő-testület kizárólag valamennyi szükséges dokumentum megléte esetén bírálja el a kérelmet, egyéb esetben a jegyző elutasítja a kérelmet.”

A Hövtv 13. § (1)-(2) bekezdései tartalmazzák az eljárástípusokat az alábbiak szerint:

(1) Az önkormányzat a betelepülés tárgyában dönthet egyedi eljárásban, vagy egyszerűsített eljárásokat vezethet be.

(2) Az egyszerűsített eljárás során az önkormányzat a betelepülés valamely objektív feltételének való megfelelést igazolja, vagy a betelepülő kérelmét a betelepülésre jogosító záradékkal látja el.

A Hövtv. 14. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az önkormányzat jogvédelmi eszköz alkalmazásával kapcsolatos hatásköréit főszabály szerint a képviselő-testület gyakorolja. A képviselő-testület e hatáskörét kizárólag a képviselő-testület bizottságára ruházhatja át.

A Hövtv. 14. § (2) bekezdése lehetőséget ad a jegyző hatáskörrel történő felruházására, de kizárólag az egyszerűsített eljárás esetében.

A Rendelet 5. § (11)-(12) bekezdéseiben foglalt rendelkezésekből nem állapítható meg az eljárás típusa, továbbá az eljárás során a hatáskör nem osztható meg. Kizárólag a Hövtv. 14.§ (1)-(2) bekezdései szerint gyakorolható a jogvédelmi eszközök alkalmazásával kapcsolatos hatáskör, melynek a Rendelet 5. § (11)-(12) bekezdéseiben foglalt rendelkezések nem felelnek meg.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 47.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a hatóság az eljárást megszünteti, ha a kérelmező ügyfél a hatóság felhívására nem nyilatkozik, és ennek hiányában a kérelem nem bírálható el, és az eljárást hivatalból nem folytatja.

A Rendelet 5. § (12) bekezdése szerint a kérelem elutasítása ellentétes az Ákr. 47. § (1) bekezdésének b) pontjával.

A Hövtv. 7. § (3) bekezdésének a) pontja személyi jogvédelmi eszközként határozza meg a lakcímlétesítés tilalmát vagy feltételhez kötését.

A Hövtv. 10. § (1) bekezdése alapján az önkormányzat rendeletében dönthet arról, hogy a betelepülő számára lakcím nem létesíthető, vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott feltétellel létesíthető.

A Hövtv. 5. § (6) bekezdése értelmében az önkormányzat a személyi jogvédelmi eszköz alkalmazását valamely településrészre vagy a település valamely földrajzilag egyértelműen lehatárolható vagy meghatározható területére is bevezetheti.

A Hövtv. 10. § (1) bekezdésének b) pontja kizárólag arra ad lehetőséget a képviselő-testületeknek, hogy a lakcímlétesítést kössék feltételhez, azt határozzák meg, hogy ki az, aki létesíthet lakcímet a településen, nem pedig arra, hogy ki az, aki nem létesíthet.

A Kormányhivatal álláspontja szerint a lakcímlétesítés tilalma kizárólag általános jelleggel vezethető be vagy a település egészére, vagy a Hövtv. 5. § (6) bekezdése értelmében valamely településrészre.

Amennyiben a jogalkotó célja az, hogy meghatározott feltétellel engedélyezze a lakcímlétesítést, úgy a szabályozás szövegének pozitív tartalmúnak kell lennie, azt szükséges meghatározni, hogy ki létesíthet lakcímet.

Fentieket támasztja alá a Hövtv. 18. § (3) bekezdése, mely alapján a lakcímlétesítés feltételhez kötésével összefüggő jogvédelmi eljárás során hozott döntés a település teljes területén – kivéve azokat a települési területeket, amelyekre vonatkozóan a lakcímlétesítés tilalma lett megállapítva – történő lakcímlétesítésre vonatkozik a (4) bekezdésben foglalt határidőn belül.

A Rendelet 6. §-a, mely a lakcímlétesítést meghatározott feltételekkel, meghatározott személyi kör számára tiltja, jogszabálysértő, mert nincs összhangban a Hövtv. fenti rendelkezéseivel.

A Hövtv. 7. § (3) bekezdés a) pontja alapján személyi jogvédelmi eszköz a lakcímlétesítés feltételhez kötése.

A Rendelet 7. – Lakcímlétesítési engedély – alcímének megnevezése nem áll összhangban a Hövtv. fogalomhasználatával, továbbá az alcím címe nem utal annak tartalmára, mely által sérül a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglalt normavilágosság követelménye.

A Rendelet 7. § (1) bekezdése szerint *„Somoskőújfalu község közigazgatási területén belül lakcím az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén létesíthető:”*.

A Rendelet ezen fordulatában „az együttes teljesülés” a meghatározott feltételekre tekintettel értelmezhetetlen, ezáltal sérül a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglalt normavilágosság követelménye.

A Hövtv. 2. §-a a helyi önazonossághoz való jog tartalmának meghatározása során rögzíti, hogy mely jogok, illetve értékek védelme érdekében gyakorolhat a települési közösség önvédelmet. Ezek a közösség társadalmi berendezkedésének, életmódjának, hagyományainak és szokásainak, valamint a település karakterének megőrzése és védelme.

A helyi önazonosság védelme tehát elsősorban arra irányul, hogy a települések megakadályozhassák a nem kívánt mértékű betelepüléseket és a befektetési célú ingatlanszerzéseket, amelyek nemcsak a helyi lakosság és a betelepülők számának aránytalanságát, a település karakterének megváltozását, a helyi életmód átalakulását hozhatják, hanem a település jövő generációjának életfeltételeire is kedvezőtlenül hathatnak.

Az önkormányzatok a törvény keretei között szabadon dönthetnek a jogvédelmi eszközök igénybevételéről, ugyanakkor a Hövtv. 4. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint csak az emberi méltóság megsértése és indokolatlan megkülönböztetés nélkül, az egyenlő bánásmód követelményének megfelelően alkalmazhatják.

Ebből eredően pl. az egyén büntetett előélete vagy a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárás, illetőleg az egyén adótartozása nem olyan tényezők, amelyek a helyi önazonossághoz való jog – fent hivatkozott – tartalmába beilleszthetők lennének.

Emellett az egyenlő bánásmód követelménye oldaláról is komoly aggályokat vet fel, miután védett tulajdonságok okán érheti hátrányos megkülönböztetés az adott egyént.

A védett tulajdonságokat az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 8. §-a határozza meg.

Ebktv. 8. § p), valamint q) pontja szerint közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül – többek között – az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 288/2/2010. (IV.9.) TT. sz. állásfoglalásában az „egyéb helyzet” meghatározásával kapcsolatban az alábbiak szerint foglalt állást: „Az egyéb helyzet fogalma dinamikusan változik, definíciós magját azonban az képezi, hogy a helyzet megléte tárgyilagosan igazolható, homogén csoportképzésre, általánosításra alkalmas, és társadalmi előítéletből táplálkozik. A diszkriminációval szembeni jogvédelem lényegét az egyéb helyzet esetében is az adja, hogy a védett tulajdonsággal rendelkező panaszos elsődlegesen nem saját magatartása, hanem egy adott csoporthoz való tartozása miatt szenved hátrányt.”

Az egyénnel szemben folytatott büntetőeljárás, illetőleg a büntetett előélet a fentiek alapján beletartozik az egyéb védett tulajdonságok kategóriájába.

Az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület állásfoglalása szerint az iskolai végzettség pedig az egyenlő bánásmódról szóló törvényben nevesített társadalmi származásra utaló tény. Ennélfogva az iskolai végzettségen alapuló diszkriminációt általában nem az egyéb helyzet, hanem külön nevesített védett tulajdonság, vagyis a társadalmi származás alapján lehet megállapítani.

A Kúria Köf.5.047/2016/2. számú határozatára tekintettel, lakcímlétesítési feltételként az ingatlan alapterülete alapján az egy főre jutó négyzetméterek minimális számának meghatározása szintén a társadalmi helyzet alapján történő megkülönböztetésre vezet. Az önkormányzatoknak is figyelembe kell venni az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdését, amely szerint Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

A helyi rendeletekben előírt betelepülési feltételek meghatározásakor a jogszerűség biztosítása érdekében, vizsgálni szükséges az egyenlő bánásmód követelményének, illetve az alaptörvényi követelményeknek való megfelelést.

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szabályozza, hogy senkit nem érhet a faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti hátrányos különbségtétel, így különösen ügyelni kell arra, hogy ne szerepeljen ilyen megkülönböztetésre alkalmas előírás egyetlen rendeletben sem, továbbá a szabályozás ne adjon okot ilyen diszkriminációra.

A Rendelet 7. § (1) bekezdésének c), d), e), f), és h) pontjában meghatározott feltételek az Ebktv. 8. § p) és q) pontjában meghatározott védett tulajdonsághoz kapcsolódóan hátrányos megkülönböztetésre adhatnak okot, ezáltal jogszabálysértőek, így a lakcímlétesítés feltételeként nem írhatók elő.

A helyi önazonosság védelméről szóló törvény jogvédelmi eszközeinek alkalmazására vonatkozó szabályokról szóló 240/2025. (VII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 15. §-a határozza meg a mentesség igazolására szolgáló tények vonatkozásában az igazolás rendjét, ezen tények igazolására szolgáló iratok köre nem szűkíthető.

A Rendelet 8. § (3) bekezdése szűkíti a Korm. rendelet 15. §-ában meghatározott mentesség igazolására szolgáló dokumentumok körét.

A Rendelet 8. § (4) bekezdése szerint „A (3) bekezdésben foglalt feltételeken kívül mentességet élvez az is, aki az alábbi képesítések valamelyikével rendelkezik, és a képesítésének megfelelő foglalkozással rendelkezik:”

A Rendelet 8. § (4) bekezdésében, a Rendelet 8. § (3) bekezdésére történő hivatkozás nem helytálló, tekintettel arra, hogy a 8. § (3) bekezdése a mentesség igazolására szolgáló dokumentumok körét határozza meg, nem a mentesség megállapíthatóságának feltételeit, melyet a Hövtv. 6. § (1) bekezdése tartalmaz, ezáltal a helyes hivatkozást is ezen jogszabályhely képezi.

A Rendelet 8. § (4) bekezdésében a „foglalkozással rendelkezik” kifejezés sérti a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglalt normavilágosság követelményét.

A Rendelet 8. § (7) bekezdése – a fentiekben már hivatkozott – Ákr. 47. § (1) bekezdésének b) pontjával ellentétes, tekintettel arra, hogy az a hiánypótlásra nyitva álló határidő eredménytelen eltelte esetén a kérelem elutasításáról rendelkezik, az eljárás megszüntetése helyett.

A Rendelet 9. § (1) bekezdése alapján „Jogellenes betelepülés esetén a Képviselő-testület egyedi eljárásban dönt a betelepülő bejegyzésének törléséről, egyúttal dönt a jogellenes betelepülés megszüntetéséről vagy bírság megfizetésére kötelezi a jogellenes betelepülőt.”

A Hövtv. 21. §-a rendelkezik az alkalmazható jogkövetkezményekről. Ezen § (2) bekezdése szerint az önkormányzat a lakcímbjelentéssel összefüggő jogellenes betelepülés esetén kezdeményezheti a betelepülő lakcímberegysésének törlését. A Hövtv. 21. § (3) bekezdése alapján a jogellenes betelepülés esetén bírság szabható ki.

Fentiekre tekintettel kizárólag a Hövtv.-ben foglalt jogkövetkezmények alkalmazhatóak, ezért a jogellenes betelepülés esetén a betelepülő lakcímberegysésének törlésének kezdeményezésének alkalmazására van lehetősége az önkormányzatnak, a rendeletben a betelepülő lakcímberegysésének törléséről való döntés jogkövetkezményként történő meghatározása ellentétes a Hövtv. 21. § (2) bekezdésével, továbbá a jogellenes betelepülés megszüntetésének jogkövetkezményként történő alkalmazása szintén ellentétes a Hövtv. rendelkezéseivel.

A Hövtv. 21. §-a rendelkezik az önkormányzat által alkalmazható szankciókról, valamint a Hövtv. 22. § (2) bekezdés e) pontja felhatalmazza az önkormányzat képviselő-testületét, hogy rendeletben határozza meg a jogkövetkezmények alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat. Ezen **részletes szabályok a rendeletben nem kerültek meghatározásra, ezáltal mulasztásban megnyilvánuló jogszabálysértés valósult meg.**

A Hövtv. 1. § (2) bekezdése szerint a Hövtv.-t az önazonossághoz való jog érvényesítésére a helyi közösség képviseletére jogosult települési önkormányzatra és a betelepülőre kell alkalmazni. A Hövtv. 3. § a) pontjában meghatározott betelepülő fogalmából egyértelműen kitűnik, hogy a betelepülő kizárólag természetes személy lehet.

Fentiekre tekintettel a Rendelet 8. § (2) bekezdésében foglaltak szerinti jogi személy bírságolása ellentétes a Hövtv. hivatkozott rendelkezéseivel.

A fentiekre tekintettel a Kormányhivatal az Möt. 134. § (1) bekezdésében foglaltak alapján felhívja a Képviselő-testületet, hogy

a jelen törvényességi felhívás kézbesítésétől számított 30 napon belül

a felhívásban foglaltakat vizsgálják meg, a jogszabálysértés megszüntetéséről

gondoskodjanak, valamint a Nemzeti Jogszabálytár Törvényességi Felügyelet Írásbeli Kapcsolattartás rendszerén keresztül a felhívás elfogadásáról, illetve az esetleges egyet nem értésükről, és annak indokáról, valamint a megtett intézkedésekről a Kormányhivatalt írásban tájékoztatni szíveskedjenek.

A Kormányhivatal tájékoztatja a Képviselő-testületet, hogy a törvényességi felügyeleti jogkör keretében kért és végrehajtott önkormányzati rendeletmódosítás vagy hatályon kívül helyezés nem tekinthető a Hövtv. 4. § (4) bekezdésében rögzített naptári évenként egyszer engedélyezett változtatásnak.

A Kormányhivatal tájékoztatja a Képviselő-testületet, hogy a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 5. § (1) bekezdése szerint a törvényességi felügyeleti eljárás során az írásbeli kapcsolattartás jogszabályban meghatározott informatikai rendszerbe (a továbbiakban: informatikai rendszer) történő feltöltés útján valósul meg.

Az informatikai rendszerbe történő feltöltéssel az iratot kézbesítettnek kell tekinteni.

A Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése értelmében a napokban vagy munkanapokban megállapított határidőbe nem számít bele a kézbesítésnek a napja. A Kormányhivatal tájékoztatja a Képviselő-testületet arról is, hogy Korm. rendelet 9. §-a alapján a törvényességi felhívás eredménytelen abban az esetben is, ha az érintett a törvényességi felhívásban foglalt határidő lejártáig a Kormányhivatalt nem tájékoztatja.

Az Mötv. 134. § (2) bekezdése értelmében a Kormányhivatal a megadott határidő eredménytelen elteltét követően a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörben dönt.

Kelt: Salgótarján, elektronikus bélyegző szerint

Tisztelettel:

dr. Szabó Sándor főispán
nevében és megbízásából:

Pollák József
osztályvezető